

XVI TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine 1Mo4, 2-15)

(NB! lugemine minu enda valitud, tegelikult peaks olema 1Mo 18, 1-10a)

Ja Aadam sai ühte oma naise Eevaga, kes jäi lapseootele ja tõi Kaini ilmale ning ütles: "Ma olen Issanda abiga mehe ilmale toonud." Ja tema sünnitas taas: ta venna Aabeli. Ja Aabel oli lambakarjane, Kain aga oli põllumees.

Ja mõne aja pärast juhtus, et Kain tõi Issandale roaohvri maaviljast, ja ka Aabel tõi oma lammaste esimesest soost ning nende rasvast, ja Issand vaatas Aabeli ja tema roaohvri peale, aga Kaini ja tema roaohvri peale ta ei vaadanud. Siis Kain vihastus väga ja lõi pilgu maha.

Ja Issand küsis Kainilt: "Mispärast sa vihastud? Ja mispärast sa pilgu maha lööd? Eks ole: kui sa head teed, siis on su pilk tõstetud üles? Aga kui sa head ei tee, siis luurab patt ukse ees ja himustab sind. Kuid sina pead tema üle valitsema!"

Ja Kain ütles oma vennale Aabelile: "Lähme väljale!" Ja kui nad väljal olid, tungis Kain oma venna Aabeli kallale ja tappis tema. Aga Issand küsis Kainilt: "Kus on su vend Aabel?" Ja tema vastas: "Ei mina tea. Kas ma olen oma venna hoidja?"

Ja tema ütles: "Mis sa oled teinud? Sinu venna vere hääl kisendab maa pealt minu poole! Aga nüüd ole sa neetud siit maa pealt, mis oma suu on avanud, su venna verd sinu käest vastu võttes! Kui sa harid maad, siis see ei anna sulle enam oma rammu. Sa pead maa peal olema hulkur ja põgenik!"

Ja Kain ütles Issandale: "Mu karistus on suurem kui ma suudan kanda! Vaata, sa oled mind täna ära ajanud siit maalt ja ma pean varjule minema su palge eest ning maa peal olema hulkur ja põgenik. Ja igäüks, kes mind leiab, tapab mu." Ja Issand ütles temale: "Ei, sugugi mitte, vaid igäühele, kes Kaini tapab, peab seitsmekordselt kätte makstama!" Ja Issand pani Kainile märgi, et leidja teda maha ei lööks.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps15 ,2-3 4.5. R:15)

R: Issand, kes tohib olla külaline su telgis.

See, kes elab laitmatult ja on õiglane,
räägib tõtt oma südamest;
kes ei peksa keelt ega tee teisele kurja
ega laima oma ligimest.

R:

Kelle silmis on nurjatud põlgust väärt
kuid au sees need, kes kardavad Issandat;
kes annab vande enda kahjuks,
aga oma vannet ei murra.

R:

Kes ei anna oma raha laenuks
selleks, et kasu saada,
ega võta süütu vastu altkäemaksu.
Kes nii teeb, ei kõigu iialgi!

R:

(Teine lugemine Kl1 ,24-28)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast koloslastele:

Vennad, ma olen rõõmus oma kannatuste üle, mida ma teie hüvanguks olen talunud. Kristuse ihu - see on kiriku - pärast täidan ma oma maises elus tema kannatuste mõõdu, sest ma teenin kirikut selle ameti kaudu, mille Jumal on minu kätte usaldanud. Selles ametis viin ma Jumala Sõna teie juures täide, kui ma kuulutan teile sellest saladusest, mis oli varjul muistsete aegade põlvkondade eest, nüüd

on aga pühadele ilmutatud. Sest Jumal tahtis neile näidata, kui rikkalikuks ja ülevaks on see saladus rahvaste seas saanud - Kristus on teie seas, temas on lootus ja kirkus ning teda me kuulutamegi, et manitseda iga inimest ja õpetada talle kõike tarkust, et kõiki koos Kristusega täiuslikkusele juhtida. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 1,14.12)

Halleluuja. Sõna on lihaks saanud ja elanud meie keskel. Kõigile, kes teda vastu võtsid, andis ta väe saada Jumala lasteks. Halleluuja.

(Evangeelium Lk10 ,38-42)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal tuli Jeesus ühte külasse. Ja üks naine, nimega Marta, võttis ta oma majas vastu. Martal oli õde, nimega Maarja, ja temagi istus Issanda jalgade ees ning kuulas tema kõnet. Aga Martal oli tegemist mitmesuguste talitamistega. Siis tuli ta Jeesuse juurde ja ütles: "Kas sa ei hooli sellest, et minu õde laseb mul üksinda tööd teha, ütle talle ometi, et ta mind aitaks". Issand vastas talle: "Marta, Marta, sa muretsed ja teed endale tüli paljude asjadega, kuid vaja on vähe, õieti vaid üht. Ja Maarja on parema osa valinud, ning seda ei võeta temalt ära."

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Tulge minu juurde kõik, kes te vaevatud ja koormatud olete, ja mina annan teile hingamise (Mt 11,28). Need sõnad Matteuse evangeeliumist on sageli kirjutatud maalide kohale või pildikeste alla, millel on kujutatud avali kätega Jeesust. See on arusaadav, et kui keegi kaugelt koju tuleb, võtavad tema omaksed teda avasüli vastu.

Aga kui politseinik ristmikul meie poole avali käsi seisab, siis ei tähenda see sugugi mitte, et tulge minu juurde kõik - vaid hoopis: pidage jumala pärast enne ristmikku kinni, muidu juhtub õnnetus!

Sümbolitel on erinevas olukorras erisugune, vahel lausa vastupidine tähendus. Nii võib ka tubli tegutsemine või siis kannatlik äraootamine osutada vooruseks või hoopis paheks. Kõik oleneb olukorrast. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, tänapäeval juhtub harva, et inimesed teavad täpselt, mida nende nimi tähendab. Eesnime valivad vanemad pigem suguvõsa traditsioonidest lähtuvalt, või siis kokkukõla järgi perekonnanimega, mille algupära on omakorda samuti unustusehõlma vajunud.

Iidsete rahvaste juures oli teisiti. Nimi anti inimesele sõltuvalt tema sünnisituatsioonist, oodatavast elumissioonist või isikuomadustest, nii nagu võib aafriklaste puhul veel tänapäevalgi täheldada.

Aadam ja Eeva panid oma esiklapsele nimeks Kain, mida võiks ka tõlkida "minu saavutuse palgaks oled sa ta mulle andnud". Nende teine poeg sai aga hoopis kummalise nime Abel, mis tähendab "ei keegi, mitte midagi"... Kas ootasid vanemad poja asemel tüdruku ja panid pojale niisuguse nime pettumusest, või oli põhjuseks lihtsalt fantaasiavaegus, igal juhul pidi see nimi vastama nende ettekujutusele oma teisest pojast.

Aga Issand vaatas Aabeli ja tema roahvri peale, vanema venna Kaini ja tema roahvri peale ta ei vaadanud. Vaatamata kõigele oma tegutsemisagarusele

saavutas Kain Jumala ees palju vähem kui Aabel oma tagasihoidliku olemisega. Vanad nomaadirahvad olid ennekõike karjakasvatajad, põlluharimine tähendas juba paikseksjäämist, raskemat tööd, ja sellega oli põlluharijast Kain oma nooremast vennast kultuuriliselt sammu võrra ees. Aga kui Kain nägi, et tema pingutused ei pälvinud Jumala heakskiitu, siis tegi ta sellest täiesti temale iseloomuliku järelduse: liiga vähe saavutusi ... Tõhusus oli ju tema lipukirjaks. Nii pöördubki saavutuskirg agressiivsuseks - Aabel peab kaduma, siis pole Jumalal peale Kaini enam kedagi õnnistada.

Paraku ei kiida Jumal Kaini järjekordset saavutust heaks, vaid vastupidi, seab tema peale needuse. Seda mõistes ootab Kain, et nüüd peab ta surema, sest ta kujutab Jumalat ette täpselt samasuguse saavutussõltlasena nagu on tema enda loomus, ning selle kohaselt oleks surm õiglane karistus. Aga Jumal laseb talle öelda: "Ei, sugugi mitte, vaid igauhele, kes Kaini tapab, peab seitsmekordselt kätte makstama."

Saavutuskirge silmas pidades võib Kaini ja Aabeli puhul leida sarnasusi Marta ja Maarjaga Uuest Testamendist. Ka nende nimedel on tähendus. Tegelikult tulenevad mõlemad samast tüvest 'Mara' või 'Mirjam', mis tähendab "kibe olema, vapper olema, mässama, mässaja olema". Tuletagem veel siinkohal meelde, et nimi "Iisrael" tähendas "Jumalaga võitlejat". Samas, aramea keelest tuletatuna tähendas Maarja "valitsejannat".

Marta ja Maarja loos võib märgata selgemaid rõhuasetusi kui Kaini ja Aabeli puhul. Martat nagu Kainigi ei manitseta mitte sellepärast, et ta tööd teeb, vaid et ta oma saavutuse esiplaanile seab. Selle asemel, et Maarjat otse kõnetada ja teda appi paluda, tahab ta oma nooremat õde Jeesuse ees häbistada ja ise kiita saada. Aga Jeesus laidab siiski just Martat, kuigi pehmelt ja armastusväärset. Jeesusele meeldivad Marta töö viljad, tema saavutused, kuid ta pöörab naise tähelepanu ka sellele, et nii mõndagi on tema pingutuses ülearu ja valesti. Jumala Poeg ei tulnud ju neile külla selleks, et teda teenitaks, vaid ta tuli õpetama, kuid Marta ei näita selle vastu üles mingit huvi, ootab üksnes oma tööle tähelepanu ja kiitust.

Armsad õed ja vennad, elu on võitlus, kibe võitlus nii iseenda kui teiste inimeste pahedega. Aga fundamentalistlik tõhusus ja saavutusvajadus ei ole kõige paremad vahendid selles võitluses võitjaks tulla. Jumal on ennekõike tähelepanu, kannatlikkuse ja õppimisvõimelisuse Jumal. Ainult nii saab tõhus tegutsemine mõtte ja kannab kestvat vilja. Vastasel korral võime lihtsalt väga tõhusasti pattu teha.

Sest inimese elutöö ei seisne selles, et järgida hoolsalt kombeid, seadusi ja valemeid, mis on juba valmis ja ette kirjutatud. Traditsiooni parimaid osi tuleb kahtlemata säilitada, kuid selle kõrval peab olema avatud ka inimkonnale veel tundmatute uute tõdede ja võimaluste suhtes, mida Jumal tahab meile ilmutada. Aamen.